

Editorial, tentokrát jako laudatio



Vážení kolegové a vážené kolegyně, milé studentky a milí studenti, přátelé a vůbec všechny milé čtenářky a všichni milí čtenáři, je mi skutečně velkým potěšením, že mohu uvést další, již patnácté číslo časopisu *Dvacáté století — The Twentieth Century*.

Tentokrát je to číslo vpravdě specifické, neboť je celé věnováno českému historikovi obecných a světových dějin, dlouholetému vedoucímu Střediska ibero-amerických studií na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy a profesorovi tamtéž, Josefu Opatrnému, který nedávno oslavil — v pro něj příznačně skvělé duševní i fyzické formě — významné životní jubileum.

Tento editorial, který je fakticky vzato laudatiem, nechce být ani životopisem, ani výčtem publikačních a dalších odborných aktivit jubilanta, o to se v tomto čísle našeho časopisu postaraly kolegyně Markéta Křížová a Simona Binková. Místo toho bych v něm rád připomněl, jak vzácným kolegou a člověkem Josef Opatrný „Jose“ (jak mu říkají téměř všichni přátelé) je. Právě proto také bude, respektive je tento editorial/toto laudatio tak osobní.

Kdybych musel vybrat několik málo slov, jimiž bych měl Josefa Opatrného charakterizovat, byla by to kromě slov odbornost, pracovitost a skromnost rovněž slova kolegalita, vstřícnost a laskavost. Pokud jde o první tři z nich, je profesor Opatrný přímo, troufnu si říci, jejich ztělesněním. Desítky odborných i popularizačních knížek, sborníků, studií a článků, nespočet vystoupení na konferencích, kolokviích, workshopech a seminářích i v médiích, četná domácí i zahraniční ocenění (včetně řádu Isabely Kastilské, který mu udělil španělský král Juan Carlos) to ostatně dokládají více než jasně. O „Josého“ příkladné kolegalitě by pak mohlo vyprávět hned několik generací vědců a učitelů nejen z pražské Filozofické fakulty, vím o tom své, sám patřím mezi ně. Totéž platí o „Josého“ vstřícnosti a laskavosti, ze kterých již mnoho let v nejlepší slova smyslu profitují zejména jeho studenti a doktorandi, stejně jako mladí asistenti a odborní asistenti. Myslím, že ani v nejmenším nepřeháním, když řeknu, že již zmíněná profesionalita a ruku v ruce s tím docela obyčejná (v dnešní době spíš, bohužel, neobyčejná) laskavost činí z „Josého“ jednu z největších osobností nejen Filozofické fakulty, ale i celé pražské Univerzity Karlovy, naší drahé Alma Mater.



Připočteme-li k tomu „Josého“ celoživotní vášeň pro sport a pro moderní umění, o němž dokáže tak poutavě vyprávět, jeho nakažlivý smysl pro humor a pevné názory, jež se bez ohledu na proměny doby nikterak nemění, jeho zjevnou lásku k báječným vnoučatům, která za ním docházejí do jeho nádherné pracovny ve Šporkově paláci v Hybernské ulici, kde sídlí Středisko iberó-amerických studií, máme před sebou portrét člověka, jehož je radost potkávat, s nímž je radost pracovat a jemuž já osobně za tolik vděčím.

Josefu Opatrnému je sedmdesát let, což zní takřka neuvěřitelně, vezmeme-li v potaz jeho vitalitu, pracovní elán i plány do budoucna. Pokaždé, když jej — v posledních letech vlastně pravidelně, skoro týden co týden — navštívím, nejčastěji u něj ve „Šporku“, abychom si řekli alespoň pár slov, stane se můj den jasně lepším, než jakým do té doby byl — taková pozitivní energie z „Josého“ takřka neustále vyzařuje, tolik optimismu i odvahy a povzbuzení, je-li jich třeba, umí dodat.

Vážený pane profesore, milý José, přeji Ti za sebe, za svou ženu Blanku a za našeho Martínka, „juniora“, jak mu říkáš (což se snad v takto osobním laudatiu smí), za všechny Tvoje oddané žáky, kolegy i přátele pevné zdraví a hodně štěstí. Věřím, že se budeme potkávat ještě mnoho let a že to pro mě (a snad i pro Tebe) bude taková radost jako dosud, snad nám to vyjde i ve Tvých milovaných Skryjích, kde ses před sedmdesáti lety narodil a kam se tak rád vracíš.

S díky a s vděčností
Martin Kovář

An editorial, this Time as a Commendation



Dear colleagues, dear students, friends and all our dear readers, it is a great pleasure for me to introduce the next and fifteenth issue of *The Twentieth Century* magazine.

This fifteenth issue is really distinctive because it is wholly devoted to Czech world historian, long-time head of the Centre for Ibero-American Studies at the Faculty of Arts at Charles University and professor there, Josef Opatrný, who recently celebrated — in the spiritually and physically excellent form typical of him — a significant jubilee.

This editorial, which is de facto an expression of appreciation, is not attempting to be biographical, nor is it an enumeration of the publications and other professional activities of the jubilant, a list of which has been compiled in this issue by my colleagues, Markéta Křížová and Simona Binková. Instead, I would like to use this issue to recall what a treasured colleague and person Josef “José” (as his friends call him) Opatrný is. Therefore, this editorial/commendation is also personal.

If I had to choose a few words with which to characterize Josef Opatrný, they would be professionalism, industry and modesty, as well as friendliness, helpfulness and kindness. Professor Opatrný, dare I say, directly embodies these first three words, as anyone can see from the tens of professional and popular books, anthologies, studies, and articles he has published, his countless appearances at conferences, colloquiums, workshops, seminars and in the media, and the numerous local and international awards (including the Order of Isabella the Catholic, presented to him by the Spanish King Juan Carlos) he has received. As for “José’s” exemplary friendliness, several generations of researchers and pedagogues, of which I am one, can attest to its wide extent, and not just from the Faculty of Arts in Prague. The same applies to “José’s” helpfulness and kindness, from which his students and postgraduates, as well as his junior and professional assistants profited, in the best sense of the word, for many years. It is without any exaggeration when I say that his aforementioned professionalism and the rather ordinary (today, unfortunately, perhaps more extraordinary) kindness that goes hand in hand with that make “José” one of the greatest personalities, not only in the Faculty of Arts, but in all of Charles University, our dear Alma Mater.



When we add to this “José’s” lifelong passion for sport and modern art, about which he is able to speak so engagingly, his contagious sense of humour and his firm convictions, which remain consistent without regard to changing times, his obvious love for his wonderful grandchildren, who visit him in his splendid office in Šporkův Palace in Hybernská street, the location of the Centre for Ibero-American Studies, we have before us the portrait of a man with whom it is a pleasure to meet and a pleasure to work, and to whom I personally am so grateful.

Josef Opatrný is seventy years old, which sounds almost unbelievable when we take into account his vitality, work ethic and plans for the future. Every time I visit him — which, in the last few years, has become a regular, almost weekly, occurrence — to exchange at least a few words, usually at his office in “Špork”, my day becomes brighter — “José” always emits such positive energy and provides so much optimism, courage and invigoration whenever they are needed.

Esteemed professor, dear José, on behalf of myself, my wife Blanka, and our son Mar-tínek, “Junior”, as you call him (which is hopefully allowed in such a personal com-mendation), and on behalf of all your dedicated students, colleagues, and friends, I wish you good health and the best of luck. I am sure that we will continue to meet one another for many years to come and that it will continue to be a pleasure for me (and hopefully for you) as it has been until now, and I hope it will work out for us even in your beloved Skryje, where seventy years ago you were born and where you so en-joy returning to.

With thanks and gratitude
Martin Kovář